

10. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

1. ÜNİTE Türk Dili ve Edebiyatına Giriş

- Edebiyatın Tarih ve Din ile İlişkisi
- Türk Edebiyatının Dönemlere Ayrılmasındaki Ölçütler

Mehmet BAĞMANCI
Türk Dili ve Edebiyatı
Öğretmeni

1. Etkinlik

İfadeler doğru ise kutucuklara “D” yanlış ise “Y” yazınız.

1. Edebiyatın da tarihin de ana konusu insandır.	
2. Tarihi gerçeklik edebî eserlerde yeniden yorumlanır.	
3. Edebî bir eseri oluştururken yazar gerçek dünyayı olduğu gibi anlatmaya çalışır.	
4. Yazar ve edebiyat eseri dönemin siyasi kültürel ve sosyal olaylarından etkilenmez.	
5. Destanlar tarih öncesi dönemleri aydınlatmada kaynak vazifesi görürler.	
6. Edebî eserler aynı zamanda tarih araştırmalarında sıklıkla başvurulan kaynaklardır.	
7. Türk edebiyatının ilk dönemlerinde din adamlarının etkisi yoktur.	
8. Şaman, kam, baksı, ozan denilen kişiler şiirleriyle Türk edebiyatına yön vermişlerdir.	
9. İslamiyet öncesi edebi eserler, içinde buldukları inanç esaslarından ve dinî değerlerden izler taşımamaktadır.	
10. Türklerin İslamiyeti benimsedikten sonra oluşturduğu edebî eserler ağırlıklı olarak Arapça ve Farsça'dır.	
11. Din, Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında önemli bir ölçüttür.	
12. İslâm dininin Türk edebiyatı üzerindeki ağırlıklı etkisi Tanzimat Dönemi'ne kadar sürmüştür.	
13. Dil, din, düşünce, duygu ve yaşam tarzının herhangi birindeki değişim, kültürdeki değişimi beraberinde getirir	
14. Edebî eserler ve dönemler incelenirken dil özellikleri dikkate alınır.	
15. Türklerin İslamiyet'ten önceki dillerinde yabancı dillerin etkisi oldukça fazladır.	
16. Coğrafyadaki farklılaşma “lehçe” ve “şive” denen farklılıkları beraberinde getirir.	
17. Türk dilinde farklı lehçeler yoktur.	
18. Türk dilinde farklı lehçelerin ortaya çıkması, birbirinden uzakta devletler kuran Türk topluluklarının değişik diller oluşturmalarının sonucudur	
19. Çağdaş Türk edebiyatlarını Azeri, Özbek, Kırgız edebiyatları şeklinde ayırırken kullanılan ölçüt, bu edebiyatların farklı coğrafyalarında oluşan şivelere sahip olmasıdır.	
20. İslamiyet'ten önceki Türk edebiyatında sanat iletişim amacı olarak görülmüştür.	
21. 10. yüzyılda İslamiyet'in kabulü ile Türk kültürü büyük ölçüde yabancı dillerin etkisinden kurtulmuştur.	
22. Tanzimat Dönemi'nde edebiyat, toplumu dönüştürme aracı olarak görülmüştür.	
23. Milî Edebiyat Dönemi'nde bireysel konular işlenmiştir.	

2. Etkinlik

Aşağıdaki cümlelerdeki noktalı yerlere uygun ifadeleri yazınız.

- .....⁽¹⁾....., yazının henüz kullanılmadığı dönemlerde ortaya çıkan ve kuşaktan kuşağa sürüp gelen bir edebiyattır.
- .....⁽²⁾..... olarak da bilinen Sözlü Edebiyat Dönemi'nde destanlar, sagular, ...⁽³⁾ ve .....⁽⁴⁾..... başlıca nazım şekillerini oluşturur.
- İslamiyet Öncesi Yazılı Edebiyat Dönemi'nde Türkler, ...⁽⁵⁾..... ve .....⁽⁶⁾..... alfabelerini kullanmışlardır.
- II. Abdülhamid Dönemi'nde .....⁽⁷⁾..... (Fenlerin Zenginliği) adlı bilim-teknik dergisinin etrafında toplanan sanatçılar, Batı etkisinde bir edebiyat hareketi geliştirmişlerdir.
- .....⁽⁸⁾....., başlangıçta Servetifünun Edebiyatı'na tepki olarak doğmuştur.
- Servetifünun sanatçıları .....⁽⁹⁾..... konuları işlemiş, halka hitap etmeyi düşünmemişlerdir.
- Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatı, ...⁽¹⁰⁾.....'la birlikte başlamıştır.
- Türkler İslamiyeti kabul ettikten sonra Türk edebiyatı .....⁽¹¹⁾..... ve .....⁽¹²⁾..... olmak üzere iki koldan gelişmiştir.
- Divan edebiyatı; .....⁽¹³⁾....., ...⁽¹⁴⁾..... veya .....⁽¹⁵⁾..... olarak da adlandırılmaktadır.
- Halk edebiyatı; .....⁽¹⁶⁾....., ...⁽¹⁷⁾..... ve .....⁽¹⁸⁾..... olmak üzere üç koldan gelişmiştir.
- Divan edebiyatında sıklıkla kullanılan gazel, kaside, mesnevi, vb. .....⁽¹⁹⁾..... ve .....⁽²⁰⁾..... edebiyatlarından alınan nazım şekilleridir.
- Ali Canip Yöntem, Ömer Seyfettin ve Ziya Gökalp'in çıkarmış olduğu Genç Kalemler dergisinde savundukları Yeni Lisan hareketiyle oluşmaya başlayan edebiyat .....⁽²¹⁾..... 'tır.

saray edebiyatı

anonim halk edebiyatı

Arap

halk edebiyatı

Fars

divan edebiyatı

tekke (tasavvuf) edebiyatı

bireysel

âşık edebiyatı

klasik Türk edebiyatı

Uygur

yüksek zümre edebiyatı

Destan Dönemi

Servetifünun

Tanzimat

Savlar

koşuklar

Göktürk

Fecr-i Âti Edebiyatı

Sözlü edebiyat

Millî Edebiyat

10. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

1. ÜNİTE
Türk Dili ve Edebiyatına Giriş

- Türk Edebiyatının Tarihi Dönemleri
- Türkçenin Tarihî Gelişimi

Mehmet BAĞMANCI
Türk Dili ve Edebiyatı
Öğretmeni

3 Etkinlik: Tabloyu, Türk edebiyatının tarihî dönemlerine uygun olarak doldurunuz.

TÜRK EDEBİYATININ DÖNEMLERİ		
İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı	(1)	(2) ....
→ (3) .... → Yazılı Dönem Edebiyatı	→ Geçiş Dönemi Edebiyatı → (4) ..... → (5) ..... a. (6) ..... b. (7) ..... c. Tekke (Tasavvuf) Edebiyatı	→ (8) .....(1860 - 1895) → (9) .....(1895 - 1901) → (10) .....(1909 - 1912) → (11) .....(1911 - 1923) → (12) .....(1923 - ...)

Fecr-i Âti Edebiyatı

Divan Edebiyatı

Âşık Tarzı Halk Edebiyatı

Millî Edebiyat

Halk Edebiyatı

İslamiyet Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı

Anonim Halk Edebiyatı

Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı

Sözlü Dönem Edebiyatı

Tanzimat Edebiyatı

Servetifünun Edebiyatı

Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı

3 Etkinlik: Geçmişten bugüne Türklerin kullanmış olduğu alfabelerin ve karakterlerin yazılı olduğu kutucukları işaretleyiniz.

1 İbrani Alfabeti

2 Köktürk Alfabeti

3 Ermeni Alfabeti

4 Tana Alfabeti

5 Kiril Alfabeti

6 Gürcü Alfabeti

7 Kore Alfabeti

8 Uygur Alfabeti

9 Çince Karakterler

10 Arap Alfabeti

11 Japonca Karakterler

12 Amhar Alfabeti

13 Hint dilleri Alfabeti

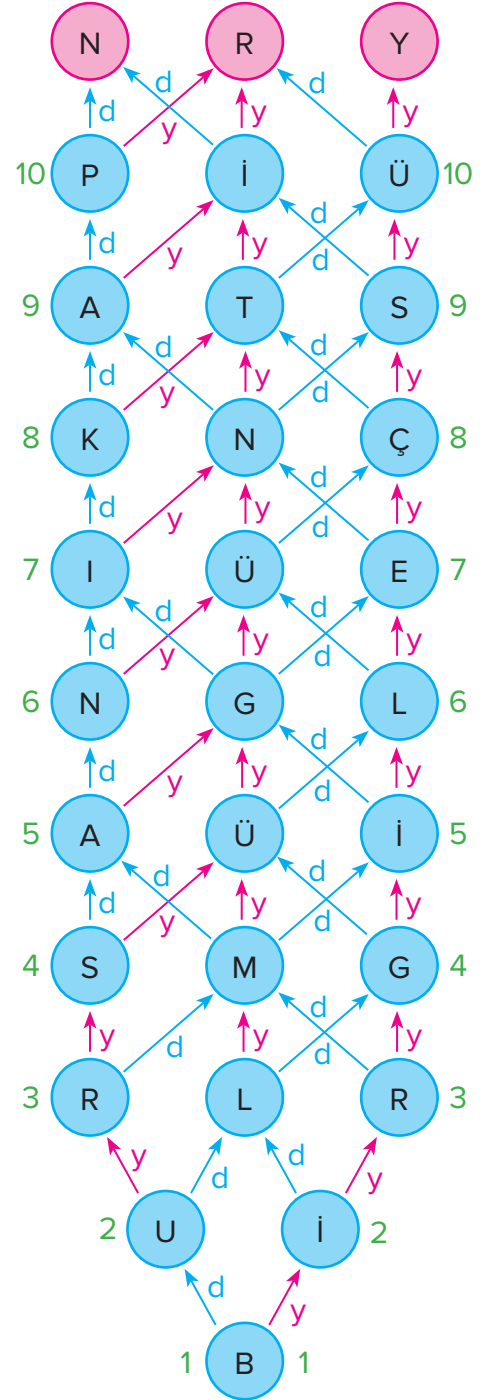
14 Latin Alfabeti

15 Kannada Alfabeti

5. Etkinlik

“1” nolu cümleden başlayarak cümlelerin doğru veya yanlışlığına karar verip oklar yönünde ilerleyiniz. Gizli cümleyi bulunuz.

1. Türk dilinin ortaya çıkış tarihi kesin olarak bilinmektedir. ( )
2. Türk yazı dilinin ele geçen ilk örnekleri olan Köktürk Yazıtları Köktürk dilinin işlenmiş bir dil olduğunu göstermektedir. ( )
3. Türkçe'nin 7. yüzyıldan 13. yüzyıla kadarki dönemi olan Eski Türkçe Dönemi'nin dil özellikleri Köktürk, Uygur ve Karahanlı metinlerinde görülmektedir. ( )
4. Uygurlar eserlerini Kiril Alfabeti'yle vermişlerdir. ( )
5. İlk İslamî eserlerin verildiği Karahanlılar Dönemi'nin eserlerinde Köktürk ve Uygur Türkçesi'nin eserleri görülür. ( )
6. Kutadgu Bilig, Divânü Lügâti't Türk, Atabetü'l-Hakayık ve Divan-ı Hikmet Osmanlı Türkçesi Dönemi eserlerindedir. ( )
7. 13. ve 15. yüzyıllar arasındaki dönem Türkçe'nin “Eski Anadolu Türkçesi” dönemidir. ( )
8. Yunus Emre Divanı, Garipname ve Mantıku't Tayr, Eski Anadolu Türkçesi Dönemi eserleridir. ( )
9. Eski Anadolu Türkçesi Dönemi'nin diline “Batı Oğuzcası”da denir. ( )
10. Batı Türkçe'sinin 15 yy'ın sonlarıyla 20. yy'ın başları arasındaki dönemi Osmanlı Türkçesi Dönemi'dir. ( )

6. Etkinlik

Cümleleri okuyunuz. Büyük harflerin kullanımına dikkat ederek uygun kutucukları işaretleyiniz.

	Doğru	Yanlış
1. Şanlıurfa İli'nin Karaköprü İlçesi'nde ikamet etmektedir.		
2. Otuz Beş Yaş Şiiri'ni ezberden okudu.		
3. Dostoyevski denince akıllara "Suç Ve Ceza"sı gelir.		
4. Tam anlamıyla klasik Türk müziği hayranıydı.		
5. Köprülü bu şiiri Divan Edebiyatı'nın şaheseri olarak tanımlar.		
6. Zavallı kız, evin sinderellası olmuştu.		
7. Tatlılara Hindistan cevizi eklemeyi unutmamalısın.		
8. Bazı sözcük türleri şunlardır: Adlar, sıfatlar, zamirler...		
9. 1995 Yılı'nın sonbaharıydı.		
10. Kasılarak ayda 5000 Dolar maaş aldığını belirtti.		
11. Bana göre O, sanat dünyasının yıldızıdır.		
12. Ahmet Haşim, sembolizmin yanında empresyonizm akımından da etkilenmiştir.		
13. Farabi'nin araştırmalarına göre nihavent makamı kuvvet ve barış duygusu verir.		
14. Ramazan bayramını Güney Afrika Cumhuriyeti'nde kutladık.		
15. Dilimizde iki tane "ki" vardır.		
16. Türkiye'nin doğusunda doğan yazarın Doğu kültürü üzerine pek çok çalışması vardır.		
17. Hem Doğu hem de Batı Anadolu'da yağmur var.		
18. Recep, şaban ve ramazan ayları "şuhur-u selase" olarak da adlandırılır.		
19. İlimize teşrif eden Cumhurbaşkanı, Vali tarafından karşılandı .		
20. Bu soru sorulduğunda Dünya, boğa burcunun dairesinde imiş.		
21. 2021 Şubat'ında görüşmek dileğiyle...		
22. Türkiye'nin Kuzeyini yağışlar teslim aldı.		
23. Az sonra meclis, oturuma ara verecek.		

7. Etkinlik:

Cümleleri okuyunuz. “de”, “ki” ve “mi”nin yazımlarına dikkat ederek uygun kutucukları işaretleyiniz.

	Doğru	Yanlış
1. Ölsek te sevinin eve dönsek te!		
2. Avrupa’da geçirdiği yıllarını anılarında anlatmış.		
3. Bir de hafif olsaydık bir rüzgârdan; yer alsaydık şu bulut kervanında.		
4. Şairin içide odası gibi sessizlikle dolunca uyuklayan her şey uyanır.		
5. Bir başına ben yok ama sen de yok.		
6. Karanlığı, düşü, sessizliği sevmeyen bir çağ da yaşıyoruz.		
7. Gelecek hakkında hiçte iyimser konuşmuyordu.		
8. Bu konu da sen de yanılıyorsun o da.		
9. Hatırladın mı bilmem, daha önce tanışmıştık.		
10. O konuşmaya başladımı herkes susardı.		
11. Onun arabası var, güzel mi güzel; şoföründe var özel mi özel.		
12. O da ben de gel miyoruz.		
13. Mademki buralara kadar geldin, uğrasaydın...		
14. Oysaki çok güvenmiştim ona.		
15. Duydum ki unutmuşsun gözlerimin rengini.		
16. Son nefesimiz gelince bakıyoruz ki ömrümüz ne kadar kısa, hasretlerimiz ne kadar çok...		
17. Sağlıklarında ün yapmış yazarlar her nedense ölünce dahada çabuk unutuluyorlar.		
18. Gel gör ki bizim ki hiç oralı olmadı; bu yılki kutlamalara katılacağım, diye tutturdu.		
19. İşlerin yürümesi için illa ki başınızda durmam mı gerekiyor?		
20. Bir dahaki sefere daha iyi hazırlanmalısın.		
21. Fotoğraftaki nineye hiç de benzemiyor.		
22. Zoru gördü mü kaçan kişileri sev miyorum.		

8. Etkinlik:

Özgün biçimleri tek heceli olan Arapça kökenli bazı sözcükler “etmek”, “olmak”, “eylemek” yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine, ses değişmesine veya ses türemesine uğrarsa bitişik yazılır.

Bu kurala göre aşağıdaki sözcükleri örnekteki gibi yazınız.

1 emir + etmek → emretmek	2 zan + etmek → .....
3 ret + etmek →	4 kayıp + olmak → .....
5 darp + etmek →	6 zehir + etmek → .....
7 seyir + etmek →	8 devir + etmek → .....
9 his + etmek →	10 men + olunmak → .....

9. Etkinlik:

Anlam değişmesine uğrayarak birleşik yazılan sözcüklere örnekler yazınız.

Renk Adları		Oyun Adları		Yiyecek Adları		Bitki Adları	
1	fildişi	1	üçtaş	1	dilberdudağı	1	aslanağzı
2	gülkurusu	2	körebe	2	alinazik	2	civanperçemi
3		3		3		3	
4		4		4		4	
5		5		5		5	

Hayvan Adları		Alet ve Eşya Adları		Hastalık Adları		Gök Cisimlerinin Adları	
1	yalıçapkını	1	kargaburnu	1	karataban	1	Küçükayı
2	kamçıkuyruk	2	kedigözü	2	delibaş	2	Samanyolu
3		3		3		3	
4		4		4		4	
5		5		5		5	

10. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

1. ÜNİTE
Türk Dili ve Edebiyatına Giriş
Birleşik Sözcüklerin Yazımı

Mehmet BAĞMANCI
Türk Dili ve Edebiyatı
Öğretmeni

10. Etkinlik:

Her sırada yanlış yazılan sözcüğü bulup işaretleyiniz.

1	bağ evi	bakımevi	konuk evi	kuş evi
2	kahvehane	beyanname	amcazade	deprem zede
3	bilinçaltı	derialtı	gerçeküstü	yer altı
4	suç üstü	tepe üstü	toprak altı	ayaküstü
5	gözaltı	şuuraltı	sualtı	akşamüstü
6	gerçeküstü	olağanüstü	yüzüstü	çatiüstü
7	öğleüstü	akşamüzeri	paraüstü	ayaküzeri
8	başhekim	başkent	başkomutan	başağrısı
9	başbelası	başparmak	başköşe	başrol
10	baş vuru	baş kaldırı	baş aşağı	baş tacı
11	aşçıbaşı	çeşmebaşı	ustabaşı	mehterbaşı
12	ağababa	ağabey	bey efendi	vali efendi
13	fizikötesi	kızılötesi	hakikatötesi	morötesi
14	çağ dışı	peşisıra	ceviz içi	hafta içi
15	hamdetmek	cemetmek	dercetmek	sarfetmek
16	sağ olmak	var olmak	yok olmak	kayıt olmak
17	yurtsever	çekyat	şıpsevdi	önyargı
18	ana dili	hanım anne	ön söz	art niyetli
19	bal arısı	çam fıstığı	şeker pancarı	çoban çantası
20	su küre	yarım küre	yer küre	yarı küre
21	bakar kör	güler yüz	yazar kasa	uyur gezer
22	genel müdür	özel kalem	genel kurmay	genel kurul
23	siyah nokta	siyahzeytin	yeşilbiber	yeşilışık
24	suikast	Fecriati	hamdü sena	aleykümselem

11. Etkinlik:

Kullanım yerleri yazılan noktalama işaretlerini tablodaki yerlerine yazınız.

	Noktalama İşareti
1. Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur.	
2. Cümle içinde ara sözleri ve ara cümleleri ayırmak için ara sözlerin veya ara cümlelerin başına ve sonuna konur.	
3. Kesin olmayan yer, tarih gibi durumlar için kullanılır.	
4. Alay, şaşma, küçümseme anlamı kazandırılmak istenen sözcükten hemen sonra parantez içinde kullanılır.	
5. Herhangi bir sebepten açık yazılmak istenmeyen sözcükler ve bölümlerin yerine konur.	
6. Ögeleri arasına virgül konmuş sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için konur.	
7. Konuşma çizgisinden sonraki alıntı cümlesinin sonuna konur.	
8. Tırnak içine alınmayan alıntı cümlelerinden sonra konur.	
9. Eş görevli sözcükleri ve söz gruplarını ayırmak için kullanılır.	
10. Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.	
11. Kaynakçalarda kitap, dergi vb. nin künyelerinin sonuna konur.	
12. Ögeleri arasında virgül bulunan cümlelerin öznesinden sonra konabilir.	
13. Karşılıklı konuşmalarda, konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra konur.	
14. Kendisiyle ilgili açıklama verilecek cümlelerin sonuna konur.	
15. Tamamlanmamış, yani eksilteli cümlelerin sonuna konur.	
16. Ünlem ve seslenmelerde anlatımı pekiştirmek için konur.	
17. Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna konur.	
18. Anlam karışıklığı oluşturabilecek sözcükleri vurgulamak amacıyla kullanılabilir.	
19. Sözcüklerin köklerini, gövdelerini ve eklerini birbirinden ayırmak için kullanılır.	
20. Ve, arasında, ile vb. anlamlarını vermek için sözcükler veya sayılar arasında kullanılır.	
21. Tiyatro eserlerinde ve senaryolarda konuşanın hareketlerini, durumunu açıklamak ve göstermek için kullanılır.	
22. Yazıda satır başına alınan konuşmaları göstermek için kullanılır.	

Etkinlik 12:

Metni okuyunuz, yay ayraçlarla gösterilen yerlere uygun noktalama işaretlerini koyunuz.

Vaktiyle iki adam ( ) hem bellerine hem başlarına ağır yükler yüklenip büyük bir gemiye bir bilet alıp girdiler ( ) Birisi girer girmez yükünü gemiye bırakıp üstünde oturup nezaret eder ( ) diğeri hem ahmak hem mağrur olduğundan yükünü yere bırakmıyor ( ) Ona denildi ( ) ( ) Ağır yükünü gemiye bırakıp rahat et ( ) ( ) O dedi ( ) ( ) Yok ( ) ben bırakmayacağım ( ) belki zayi olur ( ) Ben kuvvetliyim ( ) malımı belimde ve başımda muhafaza edeceğim ( ) ( ) Yine ona denildi ( ) ( ) Bizi ve sizi kaldıran şu emniyetli sultanî gemi daha kuvvetlidir ( ) daha iyi muhafaza eder ( ) Belki başın döner ( ) yükün ile beraber denize düşersin ( ) hem gittikçe kuvvetten düşersin ( ) şu bükülmüş belin ( ) şu akılsız başın gittikçe ağırlaşan şu yükle takat getiremeyecek ( ) Kaptan dahi seni bu hâlde görse ya divanedir diye seni tardedecek ya haindir ( ) gemimizi ittiham ediyor ( ) bizimle istihza ediyor ( ) hapsedilsin ( ) diye emredecektir ( ) Hem herkese maskara olursun çünkü ehlidikkat nazarında zaafî gösteren kibrin ile ( ) aczi gösteren gururun ile ( ) riyayı ve zilleti gösteren yapmacık hareketlerin ile kendini halka maskara ettin ( ) Herkes sana gülüyor ( ) ( ) denildikten sonra o biçarenin akli başına geldi ( ) Yükünü yere koydu ( ) üstünde oturdu ( )

( ) Oh ( ) Allah senden razı olsun ( ) Zahmetten ( ) hapisten ( ) maskaralıktan kurtuldum ( ) dedi ( )

(23. Söz Risalesi'nden alınmıştır.)

1. ◆ Ana konularının insan olması
◆ Kurguya dayalı olması
◆ Olayları neden sonuç ilişkisi içerisinde ele alması
◆ Tarihî olayları sanatsal bir gerçeklikle yeniden yorumlaması
◆ Kanıtlama endişesi taşıması

Yukarıdakilerden kaç tanesi tarih ve edebiyatın ortak özelliklerindedir?

- A) 1   B) 2   C) 3   C) 3   C) 5

2. I. İslamiyet'in kabulü
II. Tanzimat Fermanı'nın ilanı
III. İstanbul'un fethi
IV. Halifeliğin Osmanlı Devleti'ne geçişi
V. Cumhuriyet'in ilanı

Yukarıdakilerden hangileri Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasında doğrudan etkilidir?

- A) I, III ve V   B) I, III ve IV
B) II ve V   D) I, IV ve V
E) I, II ve V

3. **Aşağıdakilerden hangisi geçmişten günümüze Türklerin kullandığı alfabelerden değildir?**

- A) Latin   B) Arap   C) Kiril
D) İbrani   E) Uygur

4. **Aşağıdakilerden hangisi Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatının dönemlerinden biridir?**

- A) Yazılı edebiyat
B) Tanzimat edebiyatı
C) Divan edebiyatı
D) Geçiş dönemi edebiyatı
E) Anonim halk edebiyatı

5. I. Türk edebiyatındaki ilk beyannameyi Fecr-i Âticiler yayımlamıştır.
II. Servet-i Fünun dönemi sanatçıları adalet, eşitlik, özgürlük gibi kavramları işlemiştir.
III. Tanzimat Dönemi sanatçıları şiirde eski nazım biçimlerini kullanmıştır.
IV. Divan edebiyatında sanatlı söyleyiş esas alınır.
V. İslamiyet öncesi Türk edebiyatından günümüze ulaşan yazılı metin yoktur .

Yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

- A) I, II ve III   B) II, III ve IV
C) I, III ve IV   D) I, IV ve V
E) II ve IV

6. **Aşağıdakilerden hangisi Eski Türkçe Dönemi eserlerinden değildir?**

- A) Kutadgu Bilig
B) Divân-ı Hikmet
C) Divânü Lügati't Türk
D) Atabetü'l Hakayık
E) Mantıku't Tayr

10. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

1. ÜNİTE
Türk Dili ve Edebiyatına Giriş
Ünite Değerlendirme Testi

Mehmet BAĞMANCI
Türk Dili ve Edebiyatı
Öğretmeni

7. I. 2019'un Aralık ayında Çin'in Wuhan kentinden çıkan bir virüs ile sarsıldı dünya.
II. 1 Ocak 2020'de virüsün kaynağı olarak tespit edilen pazar kapatıldı.
III. Bir ay sonra, Şubat ayında hasta sayısı on bini geçmişti bile...
IV. Türkiye'de ilk vakanın görüldüğü 11 Mart'tan itibaren yedi ay geçti.
V. Bugün ekim ayının ilk cumartesi günü ve toplam vaka sayısı üç yüz yirmi bini geçmiş durumda.

Yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

- A) I   B) II   C) III   C) IV   C) V

8. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sayıların yazımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?**
- A) Kütüphanemdeki bin bir kitabın her birinde binbir derdime derman vardır.
B) Saat sekize çeyrek kala kapım çalındı.
C) Satranç turnuvasında il 2'ncisi olmuş.
D) Bayram harçlığı olarak her bir torununa 20'şer lira verdi.
E) Bu elbise için 3 m 40 cm kumaş kullanıldı.

9. **Aşağıdakilerin hangisinde "da, de"nin yazımı ile ilgili yanlışlık yapılmıştır?**

- A) Ayda yılda bir görüşsek de aklımdasın.
B) Son görüşmemizde yeni projelerinden bahsetti.
C) Gün de bir bardak soda içerdi.
D) Eve girince neye uğradığını şaşırdı!
E) Gelecek de bir gün gelecek.

10. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışlığı yoktur?**

- A) Gördüklerim karşısında öylece kala kaldım.
B) Üç hafta boyunca müsabakalardan menolundu.
C) Altı Kardeş takım yıldızı, gecenin sonlarında bir başka güzel görünür.
D) Zavallı adam huzur evinde can verdi.
E) Edebiyatımızda siyaset name türünde pek çok eser verilmiştir.

11. Uzun yıllar var ( ) insanı gürültüden ( ) sokaktan koparıp kendi derinliklerine götüren şiirler görülmüyor ( ) Neden ( ) Sessizlikler mi çekildi ( )

Bu parçada yay ayraçlarla belirtilen yerlere aşağıda verilen noktalama işaretlerinden hangileri getirilmelidir?

- A) (,) (,) (.) (?) (?)   B) (;) (,) (.) (?) (?)
B) (,) (;) (.) (?) (?)   D) (,) (,) (.) (?) (!)
E) (;) (,) (.) (!) (!)

10. SINIF Türk Dili ve Edebiyatı

1. ÜNİTE Türk Dili ve Edebiyatına Giriş Cevap Anahtarı

Mehmet BAĞMANCI
Türk Dili ve Edebiyatı
Öğretmeni

1. Etkinlik:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
D	D	Y	Y	D	D	Y	D	Y	D	D	D	D	D	Y	D	Y	D	D	D	Y	D	Y

2. Etkinlik

1. Sözlü Edebiyat
2. Destan Dönemi
3. Savlar
4. koşuklar
5. Göktürk
6. Uygur
7. Servetifünun
8. Fecr-i Âti Edebiyatı
9. bireysel
10. Tanzimat
11. divan edebiyatı
12. halk edebiyatı
13. saray edebiyatı
14. klasik Türk edebiyatı
15. yüksek zümre edebiyatı
16. âşık edebiyatı
17. anonim halk edebiyatı
18. tekke (tasavvuf) edebiyatı
19. Arap
20. Fars
21. Millî Edebiyat

3. Etkinlik

1. İslamiyet Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı
2. Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı
3. Sözlü Dönem Edebiyatı
4. Divan Edebiyatı
5. Halk Edebiyatı
6. Anonim Halk Edebiyatı
7. Âşık Tarzı Halk Edebiyatı
8. Tanzimat Edebiyatı
9. Servetifünun Edebiyatı (Edebiyat-ı Cedide)
10. Fecr-i Âti Edebiyatı
11. Millî Edebiyat
12. Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı

4. Etkinlik: 2, 5, 8, 10, 14

5. Etkinlik:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Y	D	D	Y	D	Y	D	D	D	D

Elde edilen cümle: BİLGİ GÜÇTÜR

6. Etkinlik: Büyük harflerin yanlış kullanımları şöyledir:

1. İr'nin
2. İçesi'nde
3. Şiri'ni
4. Ve
5. Divan Edebiyatı'nın
8. Adlar
9. Yılın
10. Dolar
11. O
14. bayramı'nı
20. boğa
22. Kuzeyini
23. meclis

7. Etkinlik:

1. te te
8. içide
6. çağıda
7. hiçte
8. konuda
10. başladımı
11. şoförüde
12. gelmiyoruz
17. dahada
18. bizimki
19. illa ki
22. sevmiyorum

8. Etkinlik:

1. emretmek
2. zannetmek
3. reddetmek
4. kaybolmak
5. darbetmek
6. zehretmek
7. seyretmek
8. devretmek
9. hissetmek
10. menolunmak

10. SINIF
Türk Dili ve
Edebiyatı

1. ÜNİTE
Türk Dili ve Edebiyatına Giriş
Cevap Anahtarı

Mehmet BAĞMANCI
Türk Dili ve Edebiyatı
Öğretmeni

9. Etkinlik:

Renk Adları: balköpüğü, kavuniçi, tavşankanı, vişneçürüğü...

Oyun Adları: birdirbir, beştaş, dokuztaş, uzuneşek...

Yiyecek Adları: kadınbudu, tavukgöğsü, vezirparmağı, imambayıldı...

Bitki Adları: camgüzeli, ayşekadın, kuşburnu, keçiboynuzu...

Hayvan Adları: danaburnu, yeşilbaş, karadul, şeytaniğnesi...

Alet ve Eşya Adları: domuzayağı, gagaburun, sıçankuyruğu, horozayağı...

Hastalık Adları: itdirseği, karabacak, kabakulak, tavukkarası...

Gök Cisimlerinin Adları: Altıkardeş, Demirkazık, Arıkovanı, Büyükayı...

10. Etkinlik: Her bir sırada yanlış yazılan kelimenin doğru yazılışı şöyledir:

1. konukeyi   2. depremzede   3. deri altı   4. suçüstü   5. su altı   6. çatı üstü
7. para üstü   8. baş ağrısı   9. baş belası   10. başvuru   11. çeşme başı   12. beyefendi
13. hakikat ötesi   14. peşi sıra   15. sarf etmek   16. kaydolmak   17. ön yargı   18. hanımanne
19. çobançantası   20. yerküre   21. uyurgezer   22. genelkurmay   23. yeşil ışık   24. hamdüsenâ

11. Etkinlik:

1. Eğik Çizgi (/)   2. Kısa Çizgi (-)   3. Soru İşareti (?)   4. Ünlem İşareti (!)   5. Üç Nokta (...)
6. Noktalı Virgül (;)   7. Virgül (,)   8. Virgül (,)   9. Virgül (,)   10. Nokta (.)
11. Nokta (.)   12. Noktalı Virgül (;)   13. İki nokta (:)   14. İki nokta (:)   15. Üç Nokta (...)
16. Üç Nokta (...)
17. Soru İşareti (?)   18. Tırnak İşareti (" ")   19. Kısa Çizgi (-)   20. Kısa Çizgi (-)
21. Parantez (yay ayraç) ( )   22. Uzun Çizgi (—)

11. Etkinlik:

(,) (.) (;) (.) (:) (") (.) (") (:) (") (,) (;) (.) (,) (.) (") (:) (") (,) (.) (,) (,) (;)
(,) (.) (,) (,) (;) (,) (.) (,) (,) (.) (!) (") (.) (,) (,) (—) (,) (!) (,) (,) (.) (.)

Ünite Değerlendirme Testi:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
A	E	D	B	C	E	C	D	C	B	A